

ОДОБРЯВАМ:

*Миглена
Павлова
изпълнителен
директор на
АОП*

СТАНОВИЩЕ*

за осъществен контрол по чл. 233 от ЗОП

ВЪЗЛОЖИТЕЛ

Наименование: **Министерство на образованието и науката /МОН/**
Вид: **Публичен**
Партиден номер в РОП: **165**

ПОРЪЧКАОбект на поръчката: **Услуги**

Предмет: Предмет на настоящата процедура за възлагане на обществената поръчка е осигуряването на достъп до информацията в електронната база данни Science Direct, реферативната база данни Scopus, Analytical report Scopus, Expert Look up и аналитичната платформа SciVal собственост на Elsevier за срок от 3 (три) години. С въвеждането на електронните библиотеки и националния абонамент от 2008 до сега, учени, студенти и преподаватели у нас имат възможността да ползват множество статии в пълнотекстов формат, цитирания, резюмета и препратки (над 60 млн.) както и реферативни и наукометрични бази данни, покриващи всички научни области. Базата данни Science Direct осигурява достъп до електронните версии на над 2 000 списания в областите: Икономика, Инженеринг, Информационни технологии и компютри, Право, Психология, Социология, Философия, Космически науки, Биология, Бизнес администрация, Мениджмънт, Екология, Изкуство, Електротехника, Електроника, Математика, Металознание, Астрономия и астрофизика, Изследване на операциите, Лингвистика, Медицина, Образование, Химия, Физика, Хуманитарно право. SCOPUS е източник на данни и индикатори за оценката на научните резултати в процедури на Оперативна програма "Наука и образование за интелигентен растеж", рейтингова система и др. Аналитичният инструмент SciVal, който е свързан с базата данни SCOPUS, позволява извършването на анализи по отношение различни показатели за качество и сравнимост на научните резултати, като брой публикации на български автори в топ 10% най-цитирани публикации по определени научни области в света, както и по отношение на международното сътрудничество и измерване на влиянието на научни организации и отделни учени от България за развитието на дадени научни направления, източника на финансиране на дадено изследване и редица други показатели, измерващи резултатите от научните изследвания като цяло и в сравнение с други страни и региони в Европа и света.

Прогнозна стойност: **20632966 BGN****ПРОЦЕДУРА**

Уникален номер в РОП: **00165-2019-0002**
Вид на процедурата: **Договаряне без предварително обявление**
Решение за откриване на процедурата: **№ P01-2 от 05.02.2019 г.**

СТАНОВИЩЕ

Прилагано правно основание: **Чл. 79, ал. 1, т. 3 от ЗОП**

Изисквания на ЗОП:

- възлагането на обществената поръчка на друго лице би довело до нарушаване на изключителни права, включително на права на интелектуална собственост;
- не съществува достатъчно добра алтернатива или заместител и отсъствието на конкуренция не се дължи на изкуствено стесняване на параметрите на поръчката.

Представени от възложителя мотиви и доказателства:

В Агенцията по обществени поръчки (АОП) е представено Решение № P01-2 от 05.02.2019г., на главния секретар на МОН и упълномощено лице със Заповед № РД09-2371 от 09.05.2017г. на министъра на образованието и науката, за откриване на процедура на договаряне без предварително обявление на основание чл. 79, ал. 1, т. 3 б. „в“ от ЗОП.

В поле IV.3) на Решението за откриване на процедура е записано, че поръчката предвижда осигуряването на достъп до информацията в електронната база данни Science Direct, реферативната база данни Scopus, Analytical report Scopus, Expert Look up и аналитичната платформа SciVal собственост на Elsevier за срок от 3 (три) години.

Видно от поле IV.7) на Решението, прогнозната стойност на поръчката е 20 632 966 лв. без ДДС.

В поле V.2) от решението е отбелязано, че поканата за участие в процедурата по договаряне без предварително обявление се изпраща до „Елзевиер“ ООД, Амстердам, Холандия.

В подкрепа на описаните в мотивите обстоятелства, в АОП е представено копие на писмо от 30.01.2019г. В писмото се посочва, че дружество „Елзевиер“ ООД е единствен доставчик на конкретно изброени абонаментни услуги, които осигуряват уеб-базиран достъп до база данни с възможност за търсене в уникална функционалност и собствени компоненти, вкл. научни, технически, медицински и здравни списания, книги, резюмета, библиографски записи и свързани с тях ретроспективна мултидисциплинарна информация, публикувана от Elsevier и неговите филиали и други издатели по лиценз.

Извършени проверки от АОП в електронни публични регистри (когато е приложимо):

Извършена проверка в Регистъра на обществените поръчки (РОП) установи:

- през 2011г. възложителят МОН е провел процедура на договаряне без обявление на основание чл. 90, ал. 1, т. 3 от ЗОП (отм.) с предмет: „Осигуряване на достъп до информацията в електронните бази данни, администрирани от издателството Елзевиер (Elsevier), включително платформите „SciVerse® Science Direct®“ и „SciVerse® Scopus®“. За неин изпълнител е избрано дружеството „Елзевиер“ ООД, Амстердам, Холандия. С изпълнителя е сключен договор № ДО1-309 от 23.12.2011г. на стойност 13 118 410 евро с ДДС, чието изпълнение е приключило на 31.12.2014г. Информация за процедурата е налична в Регистъра под уникален № 00165-2011-0014;

- през 2015г. с Решение ЗОП-P01-42 от 27.08.2015г., възложителят МОН е провел процедура на договаряне без обявление на основание чл. чл. 90, ал. 1, т. 3 от ЗОП

(отм.) с предмет „Осигуряване на достъп до информацията в електронните бази данни, администрирани от издателството Елзевиер (Elsevier), ScienceDirect и SCOPUS, включително аналитичните платформи към SCOPUS“. За неин изпълнител е избрано дружеството „Елзевиер“ ООД, с което е сключен договор № Д01-187 от 02.12.2015г., на стойност 3 355 467 евро без ДДС. Изпълнението на договора е приключило на 31.12.2015г. Информация за процедурата е налична в Регистъра под уникален № 00165-2015-0006.

- през 2017г. възложителят е провел процедура на договаряне без предварително обявление на основание чл. 79, ал. 1, т. 3, „в“ от ЗОП с предмет: „Осигуряване на достъп до информацията в електронната база данни Science Direct, реферативната база данни Scopus и аналитичната платформа SciVal собственост на Elsevier“, за срок от една година. Процедурата е открита с Решение ЗОП-Р01-148 от 29.11.2017г. За неин изпълнител е избрано дружеството „Елзевиер“ ООД. С изпълнителя е сключен договор № Д01-370 от 19.12.2017г. на стойност 4 292 638 лв. без ДДС. Чисто изпълнение е приключило на 22.12.2017г. Информация за процедурата е налична в Регистъра под уникален № 00165-2017-0022.

- през 2018 г. възложителят е открил процедура на договаряне без предварително обявление на основание чл. 79, ал. 1, т. 3 от ЗОП с предмет: „Осигуряване и достъп до информацията в електронната база данни Science Direct, реферативната база данни Scopus и аналитичната платформа SciVal собственост на Elsevier“, за срок от една година. Процедурата е стартирана с Решение № РО1-24 от 22.03.2018г. На 20.06.2018 г. с изпълнителя „Елзевиер“ ООД са сключени два договора: договор № Д01-109 на стойност 3 063 793 евро без ДДС, с предмет: осигуряване и достъп до информацията в електронната база данни Science Direct, реферативната база данни Scopus и договор № Д01-110 на стойност 38 428 евро без ДДС, с предмет: осигуряване и достъп до информацията в аналитичната платформа SciVal. В РОП няма данни за приключване на изпълнението на договорите. Информация за процедурата е налична в Регистъра под уникален № 00165-2018-0005.

Изводи:

С настоящата процедура на договаряне без предварително обявление се цели осигуряване на достъп до информацията в електронните бази данни ScienceDirect, реферативната база данни SCOPUS, Analytical report Scopus, Expert Look up и аналитичната платформа SciVal, за срок от три година.

Прилагането на чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „в“ от ЗОП се допуска в случаите, когато възлагането на обществената поръчка на друго лице би довело до нарушаване на изключителни права, включително на права на интелектуална собственост. В мотивите на решението се излага тезата, че предвид спецификата на услугата – предоставен онлайн достъп, чрез пълно техническо обслужване на дейностите от страна на дружеството, притежаващо правата върху базата данни, възлагането на обществената поръчка на друго лице би довело до нарушаване на неговите авторски права и права на интелектуална собственост. Посочва се, че издателство „Елзевиер“ ООД, гр. Амстердам, Холандия притежава правата на производител на бази данни по смисъла на Закона за авторското право и сродните му права (ЗАПСП) върху включените в предмета на поръчката бази данни. В представеното като доказателство писмо от 30.01.2019г. се твърди, че издателството е „единствен доставчик“ на абонаментни услуги за веб-базиран достъп до информацията в електронните бази данни SCOPUS, ScienceDirect, SciVal, Analytical report Scopus и Expert Look up. Видно от чл. 3, ал. 2, т. 3 от ЗАПСП базите данни са обект на авторското право. Съгласно чл. 18, ал. 1 от същия закон, авторът има изключителното право да използва създаденото от него произведение и да разрешава използването му от други лица. С оглед на изложеното и от приложеното като доказателство писмо може да се приеме, че единствено поканеното в разглежданото договаряне лице притежава правото да предоставя

услугите, които осигуряват уеб-базиран достъп до съставените от него бази данни. Законосъобразното прилагане на избраното правно основание е свързано и с условието да не съществува достатъчно добра алтернатива или заместител и отсъствието на конкуренция да не се дължи на изкуствено стесняване на параметрите на поръчката. Според описанието на предмета на поръчката, с въвеждането на електронните библиотеки и националния абонамент, от 2008 година до сега, учени, студенти и преподаватели в България имат възможността да ползват множество статии в пълнотекстов формат, цитирания, резюмета и препратки (над 60 млн.) както и реферативни и наукометрични бази данни, покриващи всички научни области. В решението се пояснява, че базата данни ScienceDirect осигурява достъп до електронните версии на над 2 000 списания в различни области на науката, изкуството, образованието и правото. Отбелязва се, че SCOPUS е източник на данни и индикатори за оценката на научните резултати в процедури на Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“, рейтингова система и др. Уточнява се, че аналитичният инструмент SciVal е свързан с базата данни SCOPUS и позволява извършването на анализи по отношение различни показатели за качество и сравнимост на научните резултати. В тази връзка се приема тезата на възложителя, че предметът на възлагане е специфична услуга и че единственият възможен начин за предоставянето на достъп до конкретното уникално съдържание е възлагането на договор на поканеното лице - „Елзевиер“ ООД. Посоченото обосновава прилагането на чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „в“ от ЗОП.

Доколкото в мотивите не е коментирана възможността за алтернативно осигуряване на достъп до актуална научна информация и не се изяснява как е избрана и предпочетена конкретната електронна база данни, както и не са представени доказателства, които да обосновават интересът на възложителя към нея, той следва да може да аргументира и докаже, че предметът на възлагане е свързан с тяхното специфично съдържание, поради което алтернативно решение е невъзможно или малко вероятно.

*** Забележка:** Съгласно чл. 229, ал. 2 от ЗОП с контрола по чл. 233 от ЗОП се оказва методическа помощ за законосъобразност при възлагането на обществени поръчки. Когато законосъобразното прилагане на избраното правно основание не е безспорно доказано при контрола и процедурата завърши със сключване на договор, АОП уведомява органите по чл. 238, ал. 1 от ЗОП (чл. 135, ал. 3 от ППЗОП).